

รายงานเศรษฐกิจการค้า

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโก

สรุปภาพรวมการส่งออกไทยไปรัสเซีย ปี 2561

การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียเดือนธันวาคม 2561 มีมูลค่าเพียง 76.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 7.46 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้ยอดส่งออกสะสมทั้งปี มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,160.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.01 ต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ที่ร้อยละ 33 ทั้งๆ ที่ช่วง 8 เดือนแรกมีอัตราการเติบโตดีถึงร้อยละ 39.96 แต่ในเดือนกันยายนและตุลาคมที่ควรจะเป็นช่วงที่มีการสั่งซื้อสินค้าสูงก่อนถึงเทศกาลประจำปีกลับมีการนำเข้าสินค้าลดลงมากกว่าที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งน่าจะมีผลมาจากผู้บริโภคไม่มั่นใจในภาวะเศรษฐกิจในอนาคตอันใกล้จึงต้องระมัดระวังการใช้จ่ายและป้องกันตนเองจากผลกระทบที่รุนแรงเช่นในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2559 ที่เพิ่งผ่านมา

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก เดือนธันวาคม 2561

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	22.2	-9.42	28.85
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	5.6	-24.69	7.31
3	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	4.6	6.32	6.02
4	เม็ดพลาสติก	3.7	51.45	4.80
5	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	3.3	5.62	4.34
6	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	3.2	14.92	4.22
7	อัญมณีและเครื่องประดับ	3.1	-46.10	4.05
8	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	3.0	286.81	3.85
9	เคมีภัณฑ์	2.1	-8.14	2.77
10	ข้าว	2.0	2.38	2.60
	รวม 10 อันดับแรก	52.8	-6.32	68.80
	อื่นๆ	24.0	-9.87	31.20
	รวม	76.8	-7.46	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าส่งออก 10 อันดับแรก มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 70 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดย **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ยังคงเป็นกลุ่มสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของไทย โดยมีการเติบโตกลับมาเป็นลบอีกครั้งร้อยละ 9.42 ด้วยมูลค่ารวมเพียง 22.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์คิดเป็นมูลค่า 10.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามมาด้วยสินค้ารถยนต์นั่งอีก 9.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่เหลืออีกเล็กน้อยเป็นรถจักรยานยนต์

ในทางกลับกัน **เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ** มีอัตราการเติบโตสูงที่สุดของเดือน รองลงมาได้แก่ **เม็ดพลาสติก เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เครื่องจักรกลและ**

ส่วนประกอบของเครื่องจักรกล และข้าว โดยมีสินค้าอีก 3 รายการมีการขยายตัวลดลง ประกอบด้วย **อัญมณีและเครื่องประดับ** **ผลิตภัณฑ์ยาง** และ**เคมีภัณฑ์** โดยเฉพาะ **อัญมณีและเครื่องประดับ** มีอัตราการลดลงมากมาหลายเดือนติดต่อกัน อันสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมกรรมการระมัดระวังการใช้จ่ายของผู้บริโภคจากความไม่มั่นใจในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในอนาคตได้กลับมาอีกครั้ง ซึ่งสินค้าฟุ่มเฟือยอย่างอัญมณีและเครื่องประดับมักจะเป็นรายการแรกๆ ที่ผู้บริโภคตัดออกจากแผนการใช้จ่าย

ตารางแสดงโครงสร้างการส่งออกสินค้าไทยไปยังรัสเซีย ปี 2561

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	สินค้าเกษตรกรรม (กลีกรวม,ปศุสัตว์,ประมง)	66.2	-1.14	5.71
2	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	106.5	23.97	9.18
3	สินค้าอุตสาหกรรม	981.0	11.45	84.54
4	สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	6.6	129.33	0.57
	รวม	1,160.4	12.01	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

โครงสร้างการส่งออกสินค้าจากไทยไปยังตลาดรัสเซียมี **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม** เป็นสินค้ากลุ่มหลักที่ครองส่วนแบ่งจากทั้งหมดราวร้อยละ 85 โดยมีหมวดรถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบเป็นสินค้าหลัก (ร้อยละ 37.22) ตามมาด้วย ผลิตภัณฑ์ยาง (ร้อยละ 7.49) และอัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 5.57) กลุ่มถัดมาเป็น **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร** สัดส่วนร้อยละ 9.18 ที่มีสินค้าผลไม้กระป๋องและแปรรูปเป็นตัวนำ (ร้อยละ 4.75) รองลงมาได้แก่ ผลไม้แปรรูป (ร้อยละ 3.15) และ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 1.70) ถัดไปเป็น **กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม** มีสัดส่วนร้อยละ 5.71 แบ่งเป็นกลุ่มสินค้ากลีกรวมอันประกอบไปด้วยข้าว (ร้อยละ 1.84) และยางพารา (ร้อยละ 1.28) เป็นสินค้าหลัก รวมทั้งกลุ่มสินค้าประมง (ร้อยละ 1.04)

ตารางแสดงสรุปมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก ปี 2561

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	431.9	1.85	37.22
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	86.9	8.24	7.49
3	อัญมณีและเครื่องประดับ	64.7	16.00	5.57
4	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	55.1	27.75	4.75
5	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	41.1	337.09	3.54
6	เม็ดพลาสติก	39.7	8.19	3.42
7	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	39.2	-14.92	3.38
8	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	33.5	27.30	2.88
9	เคมีภัณฑ์	22.8	-35.65	1.97
10	ข้าว	21.4	0.91	1.84
	รวม 10 อันดับแรก	836.3	7.45	72.07
	อื่นๆ	324.1	25.78	27.93
	รวม	1,160.4	12.01	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

จากโครงสร้างมูลค่าการส่งออกรวมของปีนี้ จะเห็นว่าสินค้า **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ยังคงมีมูลค่าสูงที่สุดกว่า 431 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และครองสัดส่วนการส่งออกของทั้งหมดถึงเกือบร้อยละ 40 ซึ่งถือว่า **มีความเสี่ยงสูงที่สัดส่วนเทไปในหมวดนี้เพียงหมวดเดียวและหากมีการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมนี้ไปในทางลบเมื่อใด ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อยอดการส่งออกของไทยในรัสเซียอย่างรุนแรงและฉับพลันเช่นกันดังเช่นในช่วงเดือนกันยายนและตุลาคมที่ผ่านมาเป็นตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม หากไม่นำสินค้าหมวดนี้มารวมคำนวณ มูลค่าการส่งออกไทยจะมีอัตราการเติบโตทั้งปี ร้อยละ 19**

ผลิตภัณฑ์ยาง ร้อยละ 75 ของทั้งหมดเป็นยางใหม่สำหรับยานพาหนะต่างๆ รองลงมาร้อยละ 8.05 เป็นยางยานอเนกมัย ร้อยละ 4.83 เป็นยางมือยาง และร้อยละ 2.07 ยางรัดของ อย่างไรก็ตามสินค้ายางใหม่สำหรับยานพาหนะนำเข้ายังมีคุณภาพและราคาสูงกว่าของที่ผลิตในประเทศซึ่งมีภาวะเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโต

สำหรับสินค้าเด่นอื่นๆ ได้แก่ **อัญมณีและเครื่องประดับ** สินค้าส่วนใหญ่เป็นเครื่องประดับทำด้วยเงิน สินค้าหมวดนี้เคยขยายตัวขึ้นเป็นที่น่าพอใจมาตลอดทั้งปีจนมาสะดุดเอาในเดือนกันยายนและตุลาคมที่ผ่านมา ซึ่งเป็นที่น่าผิดหวังเนื่องจากเป็นช่วงสำคัญของการส่งสินค้าไปเตรียมจำหน่ายในช่วงเทศกาลใช้จ่ายช่วงสิ้นปี แต่ด้วยค่าเงินรูเบิลที่อ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง บวกกับกำลังซื้อที่ปรับตัวลดลงจนทำให้ร้านค้าต้องปิดตัวลงหลายราย อีกทั้งการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่กำลังจะมีผลในต้นปีหน้าล้วนเป็นปัจจัยลบต่อการขยายตัว ขณะที่ผู้บริโภคก็ต้องปรับตัวโดยการเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายโดยเฉพาะกับสินค้าฟุ่มเฟือยมากยิ่งขึ้น

ส่วน **ผลไม้กระป๋องและแปรรูป** ก็มีการสั่งซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผลไม้หลากหลายและผู้ผลิตมีความเชี่ยวชาญในการผลิต ตกแต่ง และแปรรูป แต่ด้วยข้อจำกัดในการขนส่งสินค้าจากประเทศไทยไปยังรัสเซียต้องอาศัยระยะเวลายาวนานถึง 45 วัน ยังไม่รวมกับพิธีการออกของที่อาจนานถึง 2 สัปดาห์ ทำให้ผลิตภัณฑ์บรรจุกระป๋องหรือถุงพลาสติกสุญญากาศที่มีอายุวางจำหน่ายได้ยาวนานถึง 3-5 ปีเท่านั้นที่มีความเหมาะสมกับตลาดนี้มากกว่าอาหารประเภทอื่นที่ถึงแม้จะมีโอกาสดีแต่มีอายุวางจำหน่ายสั้น อย่างไรก็ตาม เวียดนามที่เป็นประเทศคู่แข่งสำคัญของไทยมีข้อได้เปรียบทางการค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชียตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2559 อันจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกไทยเพิ่มขึ้นได้ในระยะต่อไป

เศรษฐกิจของรัสเซียในปี พ.ศ. 2561 เติบโตในอัตราร้อยละ 1.6 ส่วนเป้าหมายการขยายตัวการส่งออกของไทยในรัสเซียในปี พ.ศ. 2561 จากเดิมที่เคยคาดการณ์ไว้ว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 33 หรือคิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 1,377 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ประสบปัญหาการส่งออกในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมที่หดตัวลงค่อนข้างรุนแรงถึงร้อยละ 26 และ 40 ตามลำดับ รวมทั้งเดือนสุดท้ายของปีก็ลดลงอีกร้อยละ 7.46 กอปรกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญจากการที่สหรัฐฯ จะยกระดับมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียเพิ่มขึ้นจนอาจถึงขั้นทำให้รัสเซียไม่สามารถทำธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ และฝ่ายรัสเซียเองก็สนับสนุนให้ทำการค้าระหว่างประเทศด้วยเงินประจำชาติแทนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ รวมทั้งระดับราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่มีความผันผวนสูง ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มความขัดแย้งรุนแรงขึ้น จึงส่งผลให้การขยายตัวของการส่งออกของไทยในรัสเซียทั้งปีไม่สามารถเป็นไปตามเป้าที่วางไว้

